

Střípky z historie: Náboženská svoboda po třech stoletích pronásledování 1921

Nyní je ta správná doba pro misijní práci v naší zemi.

A historical graphic with a black background. In the top right corner, there is an orange rectangle with the word "Historie" in white. In the center, there is a black and white portrait of a woman, Lydia Kolátorová. To the left of the portrait, her name "Lydia Kolátorová" is written in white. To the right, the year "1921" is written in large white numbers. Below the portrait, the title "Náboženská svoboda po 300 letech pronásledování" is written in large white letters.

Střípky z historie

Náboženská svoboda po třech stoletích pronásledování

Mezi zahraničními hosty při Jubileu Woman's Foreign Mission Society (Ženské společnosti pro zahraniční misii) byla madame Kolátorová představitelkou střední Evropy. Pozoruhodná žena, všude se se všemi spřátelila po svých vystoupeních a projevech. Stala se přispěvatelem do časopisu MISSIONS a níže podáváme zprávu od ní do našeho baptistického obvodu předplatitelů na severu.

Mnoho Američanů upřímně přiznává, že do války o Čechoslovácích nic nevěděli. Ale kolik lidí si nyní uvědomuje, že nová československá země je větší a důležitější než současné Rakousko? Ptají se, kde to je? A přesto je to země na středním východě Evropy s rozlohou 55 000 čtverečních mil, kde je 13 000 000 lidí dobře čtoucích, pozoruhodně inteligentních a dobré postavy.

Československá republika je mladá. Bylo zajímavé být přítomen u jeho zrodu v roce 1918, na zasedání nového parlamentu, když ve Starém městě v Praze s milionem obyvatel nový národ zvolil hlasováním svého prvního prezidenta.

Doposud jsme byli pod patou Rakouska. Zvláště ve válce jsme žili ve strachu a chvění. Nyní jsme díky vítězství spojenců najednou získali zpět naši svobodu. A to znamená nejen politickou, ale i náboženskou svobodu.

Náš prezident Masaryk před třiceti lety řekl: „Český problém je náboženský problém.“ Jeho přátelé –

kolegové z univerzity, učenci a politici – se tomuto prohlášení usmáli a bojovali proti této teorii, ale dnes s ním v této věci souhlasí celý národ.

Podívejme se na chvíli do naší velké minulosti, abychom porozuměli současným náboženským podmínkám. Vlivem velkého reformátora a mučedníka Jana Husa vzniklo v Čechách, v mé rodné zemi, asi 200 sborů s přibližně 100 000 členy. Říkalo se jim čeští a moravští bratři, ale nebyli ničím jiným než baptisty. Křtili pouze dospělé věřící lidi.

Na Moravě také existovalo silné anabaptistické hnutí vedené doktorem Hubmaierem. Doba Českých bratří byla zlatým věkem československého národa. Toto období trvalo 200 let a poté přišlo 300 let děsivé reakce nadvlády římského papežství.

Přibližně ve stejné době, kdy byli čeští protestanti poraženi římskokatolickou armádou na Bílé hoře u Prahy v roce 1620, byl trůn Rakouska-Uherska uchvácen habsburskou dynastií a v Čechách začalo pronásledování a utrpení horší než cokoli známého ve světě.

S jejich vůdcem Komenským bylo ze země vyhnáno 40 000 českých bratří a protestantismus byl vyhuben do jeho kořenů. Tímto způsobem se moje země stala římskokatolickou. 300 let byl československý Lazar pohřben v hrobě náboženského otroctví, dokud poslední strašná válka nepřinesla jeho vzkříšení.

Ale pět let války završilo utrpení lidí. V důsledku toho, že rakouská armáda vyžadovala všechny prostředky k živobytí, je země zbídačena, lidé hladoví, továrny a podnikání jsou zničeny. Hrozba rakouského ministra zahraničí Černína byla téměř splněna. Řekl: *„Až budeme nuceni opustit Čechy, opustíme hřbitov.“*

Přesně po 300 letech československý národ vstal z mrtvých a zároveň se probouzí ze své duchovní temnoty. Již nejsme utlačováni římskokatolickou habsburskou dynastií, nyní máme naši náboženskou svobodu.

Československo je první zemí, kde došlo k prolomení zdi římského náboženství. Po válce okamžitě opustily Církev dva miliony lidí. Z toho 3 000 katolických duchovních s asi 800 000 členů se odtrhlo od autority papežství a zorganizovalo se jako nová církev – takzvaná Československá národní církev. Vyhlásili zrušení celibátu, zdrželi se používání latiny při bohoslužbách a požadovali revizi Husova procesu.

Asi půl milionu dalších se připojilo ke Státní protestantské církvi a zbytek je nyní bez církve nebo vyznání – asi 700 000.

Mnozí přišli do našich baptistických sborů s žádostí o podpis jako členové. Ale nechceme členy pouze podle jména. Požadujeme nové zrození srdce a chceme členy, kteří mají zásady a vědí, co chtějí. Právě tady přichází naše místo. Musíme tyto masy zasáhnout, vzdělávat je a ukázat jim štěstí skutečného duchovního života.

Abychom tomu pomohli, potřebujeme pracovníky a peníze.

Podmínky pro misijní práci nemohly být nadějnější, než jsou nyní. Bismarck řekl: *„Ten, kdo ovládá Čechy, je pánem Evropy.“* Tato pozoruhodná věta platí nábožensky i politicky.

Charakteristickým pro ducha nové republiky je skutečnost, že celý národ je spojen v úctě ke jménu Jana Husa. Husitská tradice zakořenila v srdcích lidí příliš silně, než aby byla rozdracena.

Náš prezident Masaryk, sám protestant a muž hluboké náboženské hodnoty, je důstojným nástupcem

Husa, Chelčického a Komenského. Zvláštní pozornost je věnována zemím ČSR. Američtí metodisté, kongregacionalisté a v neposlední řadě baptisté rozšiřují svou misijní práci v oblastech téměř zapomenutých, ale nyní považovaných za nejslibnější a nejpotřebnější.

POČÁTKY BAPTISTŮ V ČECHÁCH

Dovolte mi, abych vám pověděla o malých počátcích naší baptistické misie v Československu.

Odešla jsem z domova na svou návštěvu Ameriky v den našeho jubilea - 25. března - a moje myšlenky se vrátily do doby před šestatřiceti lety, kdy téhož dne můj otec, kazatel Henry (Jindřich) Novotný, založil prvního baptistický sbor v Čechách.

Byl to den malých začátků, ale začátek velkého požehnání. Pouze šestnáct osob, všichni obrácení z římského katolicismu jako můj otec, který je shromáždil v malém domku nedaleko řeky Vltavy a s velkou radostí a štěstím následovali Krista při křtu.

To se muselo provést v temných nočních hodinách. Od té doby byl 25. březen v naší rodině dnem červených dopisů. Otec a matka šli se svými šesti dětmi do sboru a my jsme věděli, že to byl skutečný svatý den. Pro kolik životů bylo toto malé stádo útočištěm.

Uvažovat o souhrnu utrpení ve světě je strašné, ale v žádném z jeho aspektů není tak šokující, jako když se dotkne svobody vašeho svědomí. Na tomto malém místě země - mému srdci drahé - byli baptisté po dlouhé roky pod policejním dohledem.

Kazatel sboru byl týdenním hostem u policejního soudu. Jeden z našich rakouských státních tajemníků řekl, že by raději měl v Čechách ruiny, než aby jeměl protestantské.

A tak jsme žili ve velké úzkosti a pronásledování - ale dnes jsou Čechy svobodné a učiníme je protestantské.

Zpočátku se setkání v Praze konaly v našem domě v našem obývacím pokoji. Pak se stal příliš malým, takže otec postavil malý dům v naší zahradě a my jsme byli tak hrdí na to, že máme vlastní první místo setkání.

Naše radost ale netrvala dlouho. Někteří naši nepřátelé si stěžovali u policejního soudu a policie přišla a řekla nám, abychom odnesli židle z místnosti, a poté dům zavřeli. Židle a lavice byly nové a představovaly mnoho obětí a oddanosti několika členů sboru, kteří za tímto účelem dávali dary, a nyní byly židle umístěny do zahrady. Přišel déšť a my jsme neměli prostor je umístit pod střechu.

Moje matka stála na verandě a dívala se dolů na židle a do očí se jí nahrnuly slzy. Sousedé měli radost; usmívali se a viděli židle za dveřmi. Potom moje matka vešla do domu, vymyslela plán a zanedlouho někteří muži odstraňovali náš nábytek a vyměňovali židle a lavice v našich pokojích.

Dveře domu se otevřely a varhany a kazatelna byly uspořádány tak, že kje aždý viděl a slyšel; a tak se konala naše shromáždění.

Po nějaké době můj otec najal ve městě velkou místnost a znovu několik dalších místností a práce rostla navzdory pronásledování.

Před deseti lety jsme začali sbírat peníze na pěknou skutečnou baptistickou modlitebnu v Praze.

Prvním darem do tohoto fondu bylo deset korun od chudé vdovy. Členové přispívali a vybírali částku za částkou. Ukázalo se mnoho sebezapření a oddanosti.

Nakonec, rok před válkou, koupil můj bratr dům a na zahradě postavil pěknou modlitebnu. Samozřejmě jsme měli mnoho dluhů, ale britští a američtí bratři nám podali pomocnou ruku přes oceán!

Pak přišla válka a nová úzkost. Strašné časy, kterými jsme si museli projít. Ale navzdory tomu po těchto třiceti šesti letech tvrdé práce existuje 75 baptistických kazatelských stanic s asi 2 000 obrácenými muži a ženami a nejméně 10 000 přívrženců.

Malý počet, pravda, ale kvásek funguje. Možnosti rozšíření naší práce jsou velké, a zatímco lidé touží po evangeliu, jsme povinni jejich touhu uspokojit všemi prostředky. Nyní je ta správná doba pro práci v naší zemi.

Naši lidé mají velmi rádi naše demokratické, progresivní principy baptistů. Posílají své děti do našich nedělních škol, což jsou slunná místa štěstí. Rodiče jsou bez vyznání nebo jsou římskokatolíci, ale posílají k nám své syny a dcery.

Jsem ráda, že mohu říci, že naši američtí bratři byli první, kdo naši situaci pochopil a rozhodli se nám prakticky pomoci. V celém světě nebyl prokázán žádný jiný příklad skutečného křesťanství, jako je tomu u vznešeného amerického lidu.

Když se tělo starého světa ocitlo ve smrtelné agónii, byli to američtí lidé, kteří byli první, kdo byli připraveni ošetřovat krvácející rány nemocné Evropy. V našich zemích neexistuje muž, který by nevěděl něco o akci Hoover nebo o úsilí amerických Y. M. C. A. a Y. W. C. A. A to je charakteristické.

Když si vzpomenete na minulé roky duchovního rozvoje ve Spojených státech a na duchovní úpadek ve střední Evropě, není povinností šťastnějších lidí, kteří po všechna ta léta požívali náboženskou svobodu, nosit světlo svým bližním, kteří ve stejném období seděli ve tmě a stínu smrti?

I když se zdá, že nás baptistů není mnoho mezi deseti miliony obyvatel naší republiky, je nás dost na to, abychom se stali ohniskem pravého křesťanství a nového českého bratrství v zemi, která byla kolébkou reformace.

Máme velké potřeby, materiální i duchovní. Naše děti jsou dlouhodobě podvyživené. Je zde velká potřeba oblečení, obuvi a jídla. V našem sboru v Praze jsme ztratili mnoho členů, zejména dětí, a mnoho dětí zůstalo sirotky, když ztratili své otce ve válce.

Stále se musíme dívat na Ameriku, která poslala chléb hladovějícím dětem Evropy v temných dobách. Víme, že prosba dětí nebude marná. My, kteří víme, čím jsou pro nás naši malí, musíme otevřít svá srdce pro požehnání dětem „někoho jiného“.

Chtěla bych to uzavřít významnými slovy Ralpha Walda Trineho: *„Čím více svých životů dáváme druhým, tím plnější a bohatší, tím šťastnější a krásnější se stanou naše vlastní životy.“*

Ještě krásněji to řekl sám Kristus: *„A kdokoli by dal jednomu z těchto maličkých vypít šálek studené vody v mém jménu, vpravdě vám říkám, v žádném případě neztratí odměnu.“*

Lydia Kolátorová, BOHEMIA

Zdroj:

časopis *MISSIONS*, říjen 1921, str. 526 - 527

Štěpán Krivánek

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)